



Gárdonyi kistérség

Közművelődési és Közgyűteményi Konceptió

Tervezet

1. Bevezetés
2. Oktatási Kulturális Minisztérium 2007-2013. stratégiai munkaanyagából
 - Közművelődés a társadalmi haladás és a nemzet szolgálatában
 - 1997. évi CXL. törvény és annak hatása – Vitányi Iván gondolatai
 - Operatív cselekvési programok – Kistérségi mutatókkal
3. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás bemutatása
 - A kistérség természeti adottságai
 - Társadalmi jellemzők (népesség, foglalkoztatottság, Egészségügy, szociális ellátás, oktatás)
 - Gazdasági jellemzők (infrastruktúra, vállalkozások)
 - Idegenforgalom
4. A kultúra és a közművelődés szerepe a kistérségben
 - Az európai kultúra
 - Nemzeti kultúrák
 - Megyei-regionális kultúrák
 - A kistérség kultúrája
 - kistérségi közművelődés
 - helyi kultúra
5. A kistérségek identitásával összefüggő kulturális-közművelődési sajátosságok
 - Hívószó
 - Jelképeség
 - Azonosság
 - Dokumentum
 - „közös nevező”
6. A kistérség kulturális identitásán alapuló, arra felfűzhető programok, események, funkciók
7. A közművelődési tevékenységek és szolgáltatások kistérségi terület ellátása
8. A legfontosabb követelmények rendszere a kistérségi kulturális stratégiai tervezésben
9. A Gárdonyi Kistérségről – Paulikné Ács Magdolna és Pék Lajos szakfelügyelők
10. Jövőkép
11. Kistérségi közművelődés – projekt a kialakuló központokról – KÖZÖS PARTON
 - feladatok
 - munkaterv, ütemterv
 - alkalmazott módszerek

- kimenet, mérhető eredmény
- partnerek
- lehetséges forrástípusok
- szempontok szerint program-megfelelés
- illeszkedés a különböző szintű igényekhez
- európai vonatkozások
- SWOT (rész-elemzés)
- Rövid- és hosszú távú tervek – ismertté tenni
- területfejlesztési tervek része

11. Napjaink

I. Bevezetés

„A házról-házra járó, jókívánságos köszöntők ma jóformán alamizsnagyűjtésnek látszanak, de nem lehettek-e régen az évszakok fordulópontjaira figyelmeztető, szinte rituális jellegű társadalmi események? A jókívánság a civilizált embernek többnyire üres szó. A régi embernek szinte varázserejű érték lehetett, amit szívesen viszonzott tőle telhetően. A sok ünnepi, névnapi köszöntő egy melegebb, barátságosabb, testvéribb, emberszeretőbb népelet emléke.”

/Kodály Zoltán/

A házról-házra járók nemcsak egy településen kopogtattak. A környékeliek is ismerték a látogatót. Egyetlen egy kistérségre sem igaz úgy ez az idézet, mint a „miénkre”. Mi az oka? Egy csodálatos természeti kincs, a Velencei-tó. Összeköt és elválaszt. Mindezt úgy, hogy idézi a múltat, óvja a jelent, ígéri a jövőt. Nem találunk még egy ilyen „kétoldali” összetartó erőt. Meg kell próbálni az élet-, a természet adta lehetőséget újra egy melegebb, barátságosabb, testvéribb, emberszeretőbb népéletté tenni.

Jó lenne elérni, hogy – ha jelképesen is – a kopogatót ismerjék. Látásból, majd beszélgetésből, a hírekből. Erre nagyon nagy segítség a kultúra – a maga sokszínűségével.

Kultúra. Nagyon sokat kifejező szó. Tartalmában a művelődést keresik, gondolják, de az élet minden területén megtaláljuk.

Nézzük, hogyan alakult és fog változni a közművelődés a szakminisztérium stratégiája alapján.

II. Oktatási Kulturális Minisztérium Közművelődési Főosztály 2007-2013. időszak Stratégiai Munkaanyagából

(A szöveganyag folyamatos egyeztetéssel készül, mind a tartalom és indikátorok finomítása, mind az egységes stílus és tördelés érdekében, számos esetben párhuzamosan a II. Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjaival kapcsolatos főosztályi tervező munka akcióterveivel)

„A közművelődés a magyar történelem reform kora óta áll a társadalmi haladás és a nemzet felemelkedésének szolgálatában. Ez egy olyan küldetés, amelynek a közösségekben átélte együttléte gazdagsága adja a közművelődési szakszerűség sajátosságának méltóságát.

Az 1868/38. népiskolai és az 1868/44. évi kisebbségi törvény a helyi, a kisebbségi kultúra, a hagyományok gondozására hívja fel a figyelmet, **EÖTVÖS JÓZSEF** viszonylag rövid életű Népevelési Egyletei a tömeges analfabetizmus ellen kívánják felvenni a harcot, írni, olvasni, számolni tanítanak.

KLEBELSBERG KUNO miniszter ismerte fel, hogy az iskolarendszeren kívüli művelődés az életfeltételekhez való alkalmazkodás egyik fontos eleme, feltételeinek megteremtéséért az állam a felelős. 1925-ben létrehozta az Iskolán kívüli Népművelés Országos Bizottságát,

kultur-otthonok alapítását támogatta, bibliobuszokat indított a tanyak lakóinak könyvellátása érdekében, az állami költségvetés szerves részévé tette a népművelés megyei és helyi programjainak támogatását. Az 1929-es 33. törvénnyel Nemzeti Közművelődési Alapot létesített, az általa előkészített Közművelődési törvényt a világgazdasági válság vette le a napirendről.

Az 1945-1949 között kibontakozó sokszínű, tömeges művelődési aktivitásokat **KARÁCSONY SÁNDOR** fogalmával a szabadművelődés korának nevezzük.

1949-től visszatért a népművelés elnevezés, az állam feladatot vállalt a népművelés finanszírozásában. Az egykori és az új intézmények először a politika, 1968 után egyre inkább az öntevékeny művelődési közösségek objektumaivá váltak.

A népművelő szakma országos konferenciája 1970-ben döntött úgy, hogy a felvilágosító népművelés fogalmat felváltja a művelődő ember öntevékeny aktivitását jobban kifejező közművelődés fogalomra. 1976-ban, a helsinki Konferencia szellemében született meg az első közművelődési törvény, az 1976/V. törvény, amely a közművelődési feladatai közé sorolta a tömegkommunikációt, a művészeti intézményeket, közgyűjteményi és a közművelődési intézményeket egyaránt. Ez a tág közművelődés-fogalom nyitott volt minden szellemi mozgalom befogadására, így a skandináv népfőiskolai, a francia közösségszervezési, a hátrányos helyzetű rétegekönsegítő aktivitását célzó angolszász szociális segítő munkára is.

A 90-es évektől a kultúráközvetítők, közösségfejlesztők, szociális animátorok, rendezvény-szervezők, művelődésszervezők, közművelődési szakemberek, felnőttképzők, andragógusok, humán erőforrás és kulturális menedzserek, társadalmi segítők, falugondnokok, népfőiskolai aktivisták szakemberei artikulálják érdekeiket; egyaránt a klasszikus közművelődési szakértelem és kompetencia-együttes örököseiként.

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 1. számú mellékletének q) pontja a közművelődési tevékenység fogalmát a következőképpen határozza meg: „a polgárok iskolán kívüli, öntevékeny, önművelő, megismerő, kultúraelsajátító, művelődő és alkotó célú cselekvése, amely jellemzően együttműködésben, közösségekben valósul meg”.

A törvény hatására és a rendszerváltás óta eltelt jó másfél évtized fejlődésének eredményeként kialakulni látszik a közművelődési feladatellátásban részt vállaló állami – önkormányzati – és civil szektor szerepvállalása, pénzügyi ráfordítása, munkamegosztásuk tartalma.

A magyar társadalom igényli, használja a közművelődési intézmények és szolgáltatások által felhalmozott kompetenciákat. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás időszakának szakmai tendenciáit felmérő tudományos kutatást összegezve, **VITÁNYI IVÁN** a közművelődést igénybevevőket az alábbiak szerint tipizálja.

„A művelődési házaknak ma (mint eddig, de ma különösen) az a szerepük, hogy a lakosság széles részének nyújtsák egyrészt a kultúra, különösen a társas, közösségi művelődés, másrészt kulturált társas együttlét lehetőségét. Különösen a következők számára:

* Akiknek erre nincs közvetlenül adott módjuk, mert olyan településen élnek, ahol szakintézmények nincsenek, vagy távol vannak.

* A fiatalok számára, akik még nem alakították ki a maguk megfelelő gyakorlatát, de fogékonyak, és – koruk folytán is – különösen vonzódnak a közösségi tevékenységekhez.

* A nyugdíjasoknak, akik még mindig szeretnének valamilyen szolid művelődési tevékenységet folytatni.

* Mindazon értelmiségi és nem értelmiségi rétegek számára, akik szenvedélyesen foglalkoznak a kulturális tevékenységgel, és helyet keresnek maguknak”

A közművelődési intézményekre és közösségi szintekre vonatkozó szakfelügyeleti jelentéseket összegző elemzések egybehangzóan megállapítják, hogy az önkormányzat hozzáállásától és a helyi társadalom dinamikájától függően három nagy típusba sorolhatók: dinamikus – stagnáló – lemaradó. A minősítést illetően mind a közigazgatási elhelyezkedésre, mind a meghatározás valós tartalmára vonatkozó adatokat összesít a helyzetelemzés.

„A stratégia pillérei azok az átfogó szakterületek (irányzatok), melyek együttesen alkotják a közművelődési szakszerűséget a mai társadalmi viszonyok között. A pilléreket lényegében az 1997. CXL törvény határozta meg, illetve a szakmai munkamegosztás kristályosította ki jelen formájukban és tartalmukkal. A pillérek (kulcsterületek) meghatározása szükséges a feladatok címtettjei, a fejlesztendő kompetenciák meghatározása, és a partnerségi háló bemutatása miatt.

1. **Kulturális vidékfejlesztés, területfejlesztés** (célkitűzésként megfogalmazhatjuk: a területi kulturális egyenlőtlenségek csökkentését, a kulturális fejlesztések szerves beépítését a kistérségi, megyei és regionális területfejlesztési tanácsok terveibe, a különböző térségi szintek közkulturát fejlesztő beruházásaira szánt források optimalizálását a szakmai- és ágazatközi együttműködések elősegítésével, az értelmiség kistérségi és regionális kulturális arculatformáló felelősségének, szerepének, hagyományörző, közösség- és műveltségformáló hatásának erősítését, olyan fejlesztések elindítását, amelyek hozzájárulnak az adott térség kulturális hagyományainak, szellemi és természeti kincseinek, épített örökségének feltárásához, gondozásához, hazai, nemzetközi meg- és elismertetéséhez, a térség identitásának kialakításához ill. erősítéséhez, népszerűségmegtartó erejének növeléséhez.)
2. **A közművelődési intézmények szocio-kulturális szolgáltatásai fejlesztése** (A társadalmi és területi különbségek mérsékléséhez, a művelődéshez való jog demokratikus érvényesüléséhez a közművelődési intézmények stabil működtetése szükséges. Az önkormányzatok kulturális alapellátásában döntő szerepe van a közművelődési tevékenységeknek és szolgáltatásoknak. E körben kiemelt jelentősége van a helyi társadalom fejlesztésének, a közösségi művelődési formáknak, valamint az info-kommunikációs technológia (IKT) eszközrendszerének, mint az autonóm állampolgári léthez szükséges minimumnak. A közművelődési intézményeknek kezdeményező szerepük van a helyi intézményi (önkormányzati) együttműködési és koordinációs törekvésekben, a civil társadalommal együttműködve.)
3. **Az élethosszig tartó tanulás (LLL) szakterületei** (A közművelődés kulcs szerepet játszik az egész életen át tartó tanulás „Life-long-learning, LLL” területén. A felnőttképzés közművelődési intézményekben szervezett formális, non-formális és informális alkalmi az Európai Unió által is kiemelten támogatott közművelődési tevékenységek, melyek intézményi háttere alapvetően adott Magyarország kistérségeiben, hátrányos helyzetű térségeiben, régióiban egyaránt. Az itt

megszerezhető munkaerő piaci rehabilitációhoz és a sikeres alkalmazkodáshoz szükséges kompetenciák rövid-, közép- és hosszútávon egyaránt, hozzájárulnak a gazdasági versenyképesség javításához, a kulturális autizmus (kulturális szegénység) fokozatos felszámolásához.

4. **A kreativitás és önkifejezés** (amatőr tevékenységek, népművészeti hagyomány) **közösségei, alkotói** (Az öntevékeny alkotók és közösségek működésének, társadalmi elfogadásának segítése, a kultúra iránti fogékonyság érdekében a kreativitás önmegvalósítást és életértelmezést biztosító képességének kibontakoztatása, a helyi társadalomra és a munkaerőpiacra gyakorolt kedvező hatásainak bemutatása. A művészeti nevelés normatív támogatása rendszerszerűen illeszthető a közművelődési intézmények fenntartásához. Az alapfokú művészeti oktatás szervesen kapcsolódik a közművelődési szakszerűséghez és intézményekhez.)

5. **Az info-kommunikációs technológia szakmai megjelenésének formái**

- a) A települések info-kommunikációs szolgáltatásainak egységes rendszerbe történő integrálása (Koordinációs célok)
- b) Települési kulturális-közművelődési info-kommunikációs szolgáltatás biztosítása (Fejlesztési célok)
 - b.a) Egységes közművelődési, kulturális portál működtetése kistérségi és regionális szinten (Fejlesztési, koordinációs célok)
 - b.b) Egységes közművelődési, kulturális portál működtetése országos szinten (fejlesztési célok)

Operatív cselekvési programok

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv kulturális vonatkozású programjai a 2009-10. évi Akciótervek alapján

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 3.2.3

„Építő közösségek” – közművelődési intézmények az egész életen át tartó tanulásért 2. ütem
Konstrukció célja: A közművelődési intézmények oktatási-nevelési szolgáltatásainak fejlesztése és támogatása, a felnőttképzés, a képesség- és kompetenciafejlesztés, valamint a tehetséggondozás területén.

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 3.2.4

Tudásdepó Expressz” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében 2. ütem
Konstrukció célja: A minőségi oktatáshoz való hozzáférés területi különbségeinek csökkentése a könyvtárak tanulási célú hozzáférhetőségének, a különböző olvasói csoportok igényeinek hatékonyabb kielégítését célzó szolgáltatásfejlesztésen keresztül

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 3.2.8

Múzeumok Mindenkinek” Program – Múzeumok oktatási-képzési szerepének erősítése 2. ütem

Konstrukció célja: Újszerű múzeumpedagógiai megoldások implementálása, a múzeumok és a közoktatási intézmények közötti együttműködések kialakítása a kompetenciafejlesztő közoktatás és az informális tanulás megteremtése érdekében.

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 5.2.5

Gyermekek és fiatalok társadalmi integrációját segítő programok

Konstrukció célja: A hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek és fiatalok részére az oktatási rendszeren kívüli integrációs és prevenciós programok indítása, amelyek kompenzálják a hátrányaikat, növelik az iskolai esélyeket és a megfelelő társadalmi minták elsajátítását, a munka világára való felkészülést.

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 5.4.6

A fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés szakmai tudásának elterjesztése és a hozzáférhető szolgáltatások fejlesztése.

Konstrukció célja: A TÁMOP-5.4.5. keretében kialakított módszertani és akkreditált képzési programok országos elterjesztése, szakemberek és fogyatékossgal élő emberek számára az egyenlő esélyű hozzáférést segítő képzések elindítása.

Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) 5.5.1

Közösségi kezdeményezések és programok

Konstrukció célja: Közösségi gondolkodás elterjesztése lokális és helyi szinteken, helyi közösségek formálódása közcélú feladatok és helyi megoldatlan problémák kezelése érdekében, kulcsszakértői támogatással.

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) 1.2.2.

Múzeumok iskolabarát fejlesztése és oktatási-képzési szerepének infrastrukturális erősítése 2. ütem

Konstrukció célja: A múzeumok aktívabb és hatékonyabb bekapcsolása az oktatás és az egész életen át tartó tanulás folyamataiba, korszerű infrastrukturális feltételek megteremtése a TÁMOP múzeumpedagógiai fejlesztéseihez.

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) 1.2.3.

Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése, „Tudásdepó Expressz” 2. ütem.

Konstrukció célja: A közoktatás támogatása érdekében a könyvtárak együttműködésén alapuló szolgáltatások fejlesztéséhez szükséges infrastrukturális feltételek megteremtése a könyvtárakban őrzött dokumentumokhoz és információvagyonhoz történő, helytől független, egyenlő esélyű hozzáféréseken keresztül.

Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) 1.3.4.

Regionális Tudástárak 2. ütem.

Konstrukció célja: A felsőoktatás nem-formális és informális oktatási és egyéb közösségi funkcióinak erősítését, a felsőoktatás és a kultúra közötti együttműködést, közös működési formák kialakítását szolgáló regionális tudástárak létrehozása.

2.3.3. Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP)

III. intézkedéscsoport

- Életminőség a vidéki területeken és a vidéki gazdaságdiverzifikálása
- Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás
- Mikro-vállalkozások létrehozásának és fejlesztésének támogatása
- A turisztikai tevékenységek ösztönzése

- A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások – Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató terek (Általános Művelődési Központok – ÁMK-k)
- Falumegújítás és –fejlesztés
- A III. Intézkedéscsoportba tartozó területeken működő gazdasági szereplőkre vonatkozó képzési és tájékoztatási intézkedés
- Készségek elsajátítása, ösztönzés és végrehajtás

IV. Intézkedéscsoport – A LEADER program

- Helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása

Közép-dunántúli Operatív Program

II. prioritás: Regionális turizmusfejlesztés

A régió arculatát meghatározó integrált és tematikus vonzerő fejlesztések támogatása KDOP 2.1.1 B

Konstrukció célja: az akcióterven belül egyetlen lehetőségként komplexen, a régió összes meglévő és potenciális vonzerejének fejlesztésére nyújt lehetőséget, mind tematikus, mind területi kitekintéssel.

IV. prioritás: Környezet és közlekedésfejlesztés

A régió kistérségeinek integrált, illetve komplex szemléletű fejlesztési programjai mentén a települések közcélú fejlesztése, közösségi szolgáltatások – költséghatékony és fenntartható módon történő - hozzáférhetővé tétele,

„KULTURÁLIS VIDÉKFEJLESZTÉS” - program a kistérségi és regionális közművelődési feladatellátásra.

Cél a regionális és kistérségi kulturális fejlesztések megvalósítása

Feladat, a KÖZKINCS-programban az új szemléletmód és finanszírozási modell, következetes menedzselése, teljessé tétele. A művelődés, a térségi hagyományok értékeinek képviselője a Regionális Operatív Programokban.

Célcsoport a kistérségek és régiók közművelődési szakemberei, feladatellátók és befogadók.

Eredmény, hogy a hatáskörök és kompetenciák szükséges decentralizálásával, normatív támogatási eszközök bekapcsolásával, olyan szinergikus hatások érvényesülnek, melyek összességében javítják a közművelődés döntési, anyagi és szolgáltatási (feladatellátó) pozícióit a régiókban és kistérségekben egyaránt.

„KELL EGY HELY - A KÖZMŰVELŐDÉSHEZ” - program az önkormányzati közművelődési feladatellátás feltételeinek javítására.

Cél, hogy a közművelődéshez minden településen legyen az igényeknek és a szükségleteknek, a jogszabályi előírásoknak megfelelő mértékű és színvonalú közösségi színtér, közművelődési intézmény.

Feladat, hogy anyagi fedezethiány lehetőleg sehol ne korlátozza a közösségi művelődést, ezt a máshoz nem hasonlítható emberi együttműködési formát.

Célcsoport valamennyi művelődő magyar állampolgár.

Eredmény, hogy a közösségi művelődésre a tervezett időszak végén az ország minden településén a szükséges feltételek rendelkezésre állnak.

„EGYÜTT A TÉRBEN” - program a többcélú kistérségek közművelődési feladatellátásának fejlesztésére.

Cél, a többcélú kistérségi összefogásban megvalósuló közművelődési tevékenységek fenntartásának, működési feltételeinek, program-kínálatának javítása.

Feladat, a kistérségi kulturális stratégia elkészítése, a kistérségek közművelődési ellátásának minősítése, az együttműködésből adódó szinergikus hatások érvényesülése, a többcélú kistérség kulturális önazonosságának elmélyítése, a közművelődési gyakorlat mintáinak és modelljeinek ajánlása.

Célcsoport a kistérségek kulturális szakemberei, a programok résztvevői

Eredmény, hogy a közművelődési feladatellátásban az önkormányzati szerepvállalást kiegészítve, megvalósul az erőforrások koncentrációja, a közkulturális intézményhálózat életre keltése, a humán erőforrás fejlesztés, a partnerség és szubszidiaritás elveinek gyakorlata, a területei egyenlőtlenségek fokozatos felszámolása.

„ÉLETMÓD - MŰVELŐDÉS - ÉLETMINŐSÉG” - program a kulturális szocializáció, a felnőttkori tanulás tartalmának fejlesztésére.

Cél az általános műveltség növelése, a kulturális szocializáció minőségi fejlesztése, a tanulás igényének felkeltése.

Feladat: a felnőttkori tanulási alkalmak összekapcsolása az egyén alkalmazkodó képességének fejlesztésével, társadalmi beilleszkedésének elősegítésével.

A célcsoport valamennyi formális, nonformális és informális tanulási alkalom résztvevője, képzője.

Eredmény: javul az egyén ön- és társadalomismerete, tananyagok, tanítási formák működnek rendszerszerűen, illeszkedve a közművelődési alapellátás kínálatába. A felnőttkori műveltség növekedése, a kreativitás összekapcsolása hozzájárul a munkahelyek megtartásához, javítja az alkalmazhatóságot.

„AKTÍV IDŐSKOR” - program az időskorúak művelődési szokásainak fejlesztésére.

Cél, hogy az idős, a gazdaság szempontjából inaktív kor a személyiség életútján egy kreatív energiákat felszabadító, új kompetenciák elsajátítására alkalmas, tevékeny életszakasz legyen.

Feladat: A beavatkozás során kiemelt figyelmet és támogatást érdemelnek az idős korra szakosodó kulturális intézmények és programok, terápiák, utazásszervezések, csoportok, foglalkozások, felnőttképzési gyakorlat.

Célcsoport, az aktív idős korban élők.

Eredmény, hogy e szolgáltatás és tevékenység szervezés növeli a harmonikus időskorúak számát, csökken az állami költségvetés kiadása e korosztály ellátásában, gazdagabb lesz a generációk, így a közösségek együttműködése, mentális egészsége a mindennapi életben.

„KREATÍV IFJÚSÁG” - beavatkozás az ifjúság iskolán kívüli programjainak, kulturális mintáinak bővítésére.

Cél, hogy minél korábbi életkorban kialakuljon a kultúra iránti fogékonyság, a személyes, helyi és nemzeti identitás annak érdekében, hogy javuljanak a felnőttek művelődési, önalakítási, munkavállalási esélyei. A kultúra iránti fogékonyságot

már gyermekkorban meg kell alapozni, hogy igénnyé váljon a műveltség, és alapkészséggé legyen az elsajátítás és a befogadás.

Feladat. A beavatkozás során kiemelt figyelmet és támogatást érdemelnek a gyermek- és ifjúkorra szakosodó kulturális intézmények és programok: a gyermekkönyvtárak, gyermek- és ifjúsági előadások, kiállítások, zenés-közösségi alkalmak, a népművészet értékeinek átadását szolgáló formális és nonformális képzések. Ezzel egyenértékű feladat valamennyi kulturális intézmény és program gyerek- és családbarát jellegének erősítése. Mindezek keretében külön figyelmet kell fordítani a fogyatékkal élő és a hátrányos helyzetűekre gyerekek bevonására.

Célcsoport: alapvetően az ifjúsági korosztály tagjai.

Eredmény: a kultúra terén is csökkenten a különböző társadalmi viszonyok között élő gyerekek esélyegyenlőtlensége. Folyamatosan, egyre több gyerek és fiatal, minél változatosabb formában részesül a kultúra befogadásának és művelésének élményében. A törekvés fókuszában azok lesznek, akiknél a családi-társadalmi háttér ezt önmagától nem teremti teszi belső szükségletté.

„NEVELŐ TERMÉSZET” - program a környezettudatos életszemléletre a környezetvédelem gyakorlatára.

Cél, hogy az állatkertek, vadas parkok természetvédelmi programjai az informális tanulás eszközeivel segítsék elő a természettudatos életszemlélet kialakulását, a környezet megbecsülését, védelmét.

Feladat a közvetlen természet-élmény hatásának fokozása az állatkertekben, azoknak a közösségi alkalmaknak a támogatása, melyek meghatározó hatással vannak a természettel kialakítandó új viszonyok elsajátításában, a természet kizsákmányolásának megállításában.

Célcsoport az állatkerteket felkereső valamennyi korosztály.

Eredmény: a természeti erőforrások végességének tudatában, környezetbarát életvitelre felkészült, az élővilággal az együttműködés és partnerség számos formájára képes személyiségek és közösségek fokozatos kialakulása.

„JOG – BIZTONSÁG – MINŐSÉG” – program a korszerű szakigazgatásért.

Cél, hogy összehangolt jogszabályrendszer segítse a közművelődési feladatellátást. Kerüljön

bevezetésre munka-hatékonysági mutatókat is rögzítő szakmai követelményrendszer.

Feladat: Megbízható hatástanulmányok birtokában felül kell vizsgálni a közművelődésre kiható jogszabályokat, s az e stratégiában megfogalmazott célok megvalósítása, elősegítése érdekében kezdeményezni kell a szükséges módosításokat, kiegészítéseket, deregulációt. Az elemzések felhasználásával kell az ajánlásokat megfogalmazni mind a normatív finanszírozás kiterjesztésére, mind a kistérségi igazgatási és feladat ellátási gyakorlat formáira, illetve a minőségbiztosítás közművelődés területén történő bevezetésére.

Célcsoport: a közművelődés és kulturális igazgatásban dolgozó szakemberek, intézményvezetők, társadalmi szervezetek vezetői.

Eredmény, hogy a jogbiztonság erősítésével és az elfogadott szakmai normák bevezetésével nő az önkormányzatok jogkövető magatartása, kiszámítható és áttekinthető lesz az intézményi tervező munka, ellenőrizhető és értékelhető lesz az ott folyó minden tevékenység.

„EGYEDÜL NEM MEGY” - program a közművelődési civil szervezetekkel való együttműködés

stabilizálására.

Cél, hogy a közművelődési civil szervezetek és intézmények együttműködése szorosabb legyen, amennyiben mód és igény van rá, vegyenek részt ezek a szervezetek a helyi közművelődési feladatellátásban.

Feladat: olyan szervezetek támogatása, melyek a helyi önkormányzat közművelődési feladatellátását kontrollálják, segítik. A feladatátvállalás jó példáinak mintaként való ajánlása, a közművelődési tanácsok munkájának támogatása, képzési programok kidolgoztatása az együttműködés képességének fejlesztésére.

Célcsoport a civil szektor kulcsszereplői, a Magyarországon bejegyzett közművelődési célú alapítványok, egyesületek, érdekképviseletek.

Eredmény, hogy e tevékenységek nyomán valóban többszektörűvé alakul a hazai közművelődés ügye, a fenntartható fejlődés biztosításával, az érdekartikuláció sokszínűségével.

„ESÉLYT A MUNKÁRA” - program a munkaerő piaci orientációjú felnőttképzésekre.

Cél, hogy a közművelődési intézmények és szervezetek képessé és alkalmassá váljanak a munkaerő-piaci irányultságú, általános célú, nyelvi és szakmai kísérleti felnőttképzést segítő szolgáltatások kínálatára, képzések szervezésére, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetencia-változásának vizsgálatára. Az Emberi Erőforrás Fejlesztése OP-ban való eredményes részvétel.

Feladat, tanítási anyagok kidolgozása, képzők képzése, kompetencia-alapú felmérés-technikák elsajátítása, együttműködés.

Célcsoport: a hátrányos helyzetű, a munkaerő-piacról kiszoruló rétegek.

Eredmény, hogy e program hatására csökken a kulturális esélyegyenlőtlenség, különösen a hátrányos helyzetű térségekben és csoportoknál, bővül a közművelődési intézmények szakmaisága, sikerül hozzájárulni a gazdaság élénkítéséhez, munkahelyteremtéshez.

„INNOVATÍV SZAKSZERŰSÉG” - program a közművelődésben dolgozók szervezett továbbképzésére.

Cél, hogy a közművelődés szakemberei folyamatosan, korszerű és adaptálható ismeretekhez jussanak továbbképzéseiken és megfelelő kínálati piac határozza meg a keresletet.

Feladat: programok akkreditálása a stratégia pilléreinek valamennyi részterületéről, a normatív támogatás fokozatos növelése, a legjobb szakemberek bevonása a képzésekbe.

Célcsoport valamennyi közművelődési szakember

Eredmény: A közművelődés innovatív és folyamatos megújulása szakterületenként, a munkaerő piaci megfeleléshez szükséges kompetenciák megszerzésének garantálása, a továbbképzések iránti igény megnövekedése, a szakmai-emberi kapcsolatok elmélyülése.

„MŰLT - JELEN - JÖVŐ” - program a népművészet közművelődési eszközökkel történő őrzésére, átörökítésére, társadalmi szerepének kiteljesítésére.

Cél, hogy a népművészet és hagyomány legyen meghatározó a helyi közösségi élet, hiteles identitás alakításában, a település megtartó képességének erősítésében, valamint az értékmentésben és átörökítésben. E tevékenységek által fokozódjon térnyerése a kreatív iparban.

Feladat, hogy a hagyományápolás legyen a mindennapok szerves alkotóeleme. A népművészet mesterei és a népi iparművészek számára az alkotás és bemutatkozás lehetőségének elősegítése. A népművészeti alkotások piaci pozícióinak javítása. A néphagyomány örökségének digitalizálása. A Tengertánc és a népművészeti alkotóházak pályázati programok folytatása.

Célcsoport a népművészetet alkotóan fejlesztő mesterek, közösségek, előadók, élményt kapó befogadó közönség.

Eredmény, hogy e tevékenységek egységében kialakul a helyi társadalmak biztonságára épülő kistérségi és regionális közösségi tudat, és az ebből táplálkozó, ezzel állandó kapcsolatban élő kulturális identitás. Ez szükséges feltétele az életminőség javulásának, a helyben maradás vonzóvá tételének és munkahely létesítésnek egyaránt.

„ALKOTÓ EMBEREK A KÖZÖSSÉGÉRT” - program a kreatív önkifejezés, alkotás és értékközvetítés közösségeire, alkotóira, befogadóira.

Cél az öntevékeny alkotók és közösségek működésének, társadalmi elfogadásának segítése, a helyi társadalomra és a munkaerőpiacra gyakorolt kedvező hatások kimutatása.

Feladat, hogy anyagi fedezethiány lehetőleg sehol ne korlátozza az alkotó közösségi művelődést, ezt a máshoz nem hasonlítható együttműködési- élményt adó és értéket közvetítő közművelődési gyakorlatot.

Célcsoport: alkotók, művészeti csoportok, befogadók.

Eredmény: Az öntevékeny művészeti alkotófolyamat, hozzájárulva az élet minőségének javításához, önkifejező erőket szabadít fel, közösségi összetartást és kulturális értéket képvisel. Nagy szerepe van az identitás- és a lokálpatrióta tudat kialakításában. Az alkotás állandó testi, lelki és szellemi kondícióban tart, segíti az önismeretet, önkontrollt, ezzel az alkalmazkodás képességét. Közösségi jelenléte fontos a devianciák megelőzésében, a munkaerő piaci stabilitás megőrzésében.

„MŰVELT - NET” - program az info-kommunikációs technológiák terjesztésére a közművelődésben.

Cél a településeken a kulturális-közművelődési info-kommunikációs szolgáltatás biztosítása, egységes közművelődési, kulturális portál működtetése országos szinten.

Feladat az info-kommunikációs technológiák fejlődésének és terjedésének elősegítése a közművelődési szervező munkában, intézményekben, megújítva a meglévő társadalmi kapcsolatok hálózatát, megváltoztatva a kulturális beágyazódásokat, új kommunikációs sémákat alakítva ki az egymással való kapcsolattartásban, új lehetőségeket biztosítva a tanulásban és a munkavállalásban egyaránt.

Célcsoport kettős: egyrészt a kultúrafogyasztó, Interneten tájékozódó közönség, másrészt a „kultúracsináló”, a kultúrával napi munkakapcsolatban álló szakember (művelődésszervező, népművelő, közösségfejlesztő, közművelődési referens, könyvtáros, pedagógus) egyaránt.

Eredmény, hogy fokozatosan kialakul az IKT használatához szükséges eszközháttér és „internet-azonosság tudat”, mint a funkcionális tájékozódási és részvételi kompetenciák összessége, nélkülözhetetlen mentális feltétele.

„NYILVÁNOSSÁG - SZAKSZERŰSÉG” - program a hatékony és rétegzett szakmai nyilvánosság kialakítására.

Cél, hogy a szakmai és műfaji sokszínűség megtartásával alakuljon ki az országos tájékozódást elősegítő, a mértékadó tudományos eredményeket, kísérleteket, történéseket és az irányítás törekvéseit nyilvánosságra hozó, rétegzett nyilvánosság.

Feladat ezek fórumainak koordinálása, munkájuk segítése.

Célcsoport a közművelődés szakemberei, társadalmi segítői.

Eredmény: A jól szervezett nyilvánosság hatására stabilizálódik a különféle lapok, internet-portálok szerepe, profilja. Javul a szakma kapcsolattartó, saját munkáját menedzselő képessége, önszervező ereje, mintaadó törekvéseinek országos elismertsége.”

Az ágazati stratégiában jól definiálhatóan ott vannak a kistérségi elemek, amelyekkel segíthetjük az alkotó embert, a művészeti közösséget, a civil szervezetet, a vállalkozót. A kistérségeknek is új kihívásokkal kell szembe nézniük. A művelődési házak, könyvtárak messiását kellene megtalálni ahhoz, hogy megvalósíthassák az elképzeléseiket. Nagyon nehéz ez akkor, amikor sok helyen zárva vannak az intézmények.

3. A Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás bemutatása

➤ A kistérség természeti adottságai

Földrajzi elhelyezkedés

Magyarország egyik kiemelkedően jó természeti és turisztikai értékekkel rendelkező területe a Velencei-tó, félúton Budapest és a Balaton között. A tó területe mindegy 26 km². Európa egyik legmelegebb vizű tava, mely nyáron 25-28 C°-ra melegszik fel. A víz kiválóan alkalmas fürdésre, ásványi anyag tartalma miatt bizonyos mértékű gyógyító hatással is bír. Vízugyjúttó területe 602 négyzetkilométer. Felületének csaknem harmadát nádasok borítják, több ezer vízmadárnak nyújtva ideális fészkelő- és búvóhelyet. A tó déli oldalán lassan mélyülő homokos strandok kiváló fürdési lehetőséget biztosítanak családi üdüléshez - kisgyermekes családoknak is- valamint az agárdi termálfürdő 68C°-os kéntartalmú, gyógyhatású vizében gyógyulni vágyóknak egyaránt. Még a déli part a fürdőzők paradicsoma, addig az északi partról a tavat körül ölelő Velencei-hegység érdekes alakzatú sziklái, az ingókövek, valamint a szinte érintetlen erdők csábítják kirándulásra, túrázásra az itt pihenőket. Pákozdon az arborétum ad ízelítőt a tó és környéke növény és ásvány világáról, az Agárdon lévő természetvédelmi terület a híres Madárvárta- ahol 28 védett madárfaj is költ- megismerteti látogatóit a Velencei-tó élővilágával. Horgászoknak a nádszigetekkel körülvett öblök jelentik az igazi kikapcsolódást, ahol csuka, harcsa, süllő, ponty, angolna, keszeg akadhat a horgokra. A vízi sport szerelmesei tavasztól késő ősziig hódolnak vitorlázás, szörfözés, kajakozás nyújtotta örömeiknek.

Igen kedvező a térség fekvése, hiszen a Budapest - Székesfehérvár-Balaton vonal és az M7-es autópálya, valamint a 7-es számú főút, amelyek mellett található nem csak a megye, de az ország egyik legfontosabb térszerkezeti fővonala is. A közelében fekvő települések potenciális fejlődési lehetőségek birtokában vannak. A jó megközelítés nem csak közúton, de vasúton is biztosított, hiszen Nyugat-Magyarország és a Balaton irányába haladó vasúti fővonalak egyaránt a kistérség területén haladnak át. A térség idegenforgalmi potenciálja miatt a jó megközelítésnek kiemelkedő jelentősége van.

Közigazgatásilag Fejér megyének csaknem a közepén fekszik. Északi partján **Pákozdt, Sukoró, Nadap és Velence**, déli partján **Gárdony** város - a közigazgatásilag hozzá tartozó **Dinnyés, Agárd**, háttértelepülésként **Zichyújfalu** településekkel valamint a Velencéhez

tartozó **Velence-fürdő** és **Velence-újtelep** terül el. A tó keleti szegletében fekszik **Kápolnásnyék** Északon a régió háttértelepüléseiként kapcsolódnak **Pázmánd, Vereb**.

A Gárdonyi kistérség 9 településből áll: Gárdonyi (9 391 fő), Kápolnásnyék (3 512 fő), Nadap (516 fő), Pákozd (2 929 fő), Pázmánd (2 036 fő), Sukoró (1 213 fő), Velence (5 271 fő), Vereb (2008. január 01. óta tartozik a Gárdonyi kistérséghez) (824 fő), Zichyújfalu (965 fő).

➤ Társadalmi jellemzők

Népesség, foglalkoztatottság szerkezete, munkanélküliség

A Gárdonyi Kistérség lakosainak száma: **26 657 fő**, a népsűrűség **98 fő/ km²**, a lefedett terület **248 km²**, melyből a Velencei-tó területe **27 km²**, a felület harmada nádassal borított. A népesség több mint fele a kistérség két városában (a térségközpontban és Velencén) él. A lakosság

6 %- a ezer főnél kisebb lélekszámú településen lakik.

A kistérség népessége 10,5%-al nőtt az utóbbi időben, ami a belföldi bevándorlás következménye. A népesség korösszetétele az idősebb korosztályok felé tolódott el. 2005. január 1-én a 65 éves és idősebb népesség arány 16,1 % volt.

A gazdasági népesség 40%-a foglalkoztatott, 3,1 %- a munkanélküli, 29,9 %- a inaktív kereső és 27%-a eltartott.

A nyilvántartott álláskeresők száma a Gárdonyi kistérségben 651 fő (2007. szeptemberi adat). A munkanélküliek megoszlása nemek szerint: 52, 6%-a nő, 47, 4 %- a férfi, életkor szerint 26-35 évesek részaránya 24, 6 %, míg az 50 év felettiak 23, 5 %, iskolai végzettség szerinti megoszlásban 36, 7%-a ált. iskolai végzettséggel, 4, 7 %- a ált. iskolát sem végezte el, míg a, 4 %- a diplomás. Az alacsony iskolai végzettségűek, 50 év felettiak elhelyezkedése a legnehezebb. Sajnos nőtt a pályakezdők aránya a munkanélküliek között. A relatív mutatók jobbakk a megyei és országos értékeknél.

A foglalkoztatottak 4,1 %- a a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, 36,4 %- a az ipar, építőipar, 58,8 %- a a szolgáltatási jellegű ágazatokban dolgozott a népszámlálás idején.

➤ Gazdasági jellemzők (infrastruktúra, vállalkozások)

Infrastruktúra

A kistérség településeinek infrastrukturális ellátottsága egyenlőtlen. A Gárdonyi kistérség települései közül 6 településen, Gárdonyiban, Kápolnásnyéken, Nadapon, Pázmádon, Sukorón, Velencén befejezték a szennyvízelvezetési és tisztítási rendszer kiépítését 2007-ben, míg Pákozdon, Vereben és Zichyújfaluban ez a jövő feladata. Pákozd a székesfehérvári kistérség településeivel az előkészített pályázatot 2007-ben nyújtja be.

A kistérségben hiányos a vízelvezető csatornarendszer, (mennyiségileg és minőségileg) a belvíz elleni védelem, javításra szorul.

A térségben 2005 végére, a lakásállomány 9482-re emelkedett. Az 1000 lakosra jutó távbeszélő fővonal száma 451, a személygépkocsiké 339, a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások aránya 43%.

A főbb közlekedési útvonalak állapota nagyrészt megfelelő azokon a településeken, ahol csatornázás befejezése után helyreállították az utakat. A belterületi utak nagy része, szinte valamennyi településen felújításra szorul.

Vállalkozások

A regisztrált vállalkozások száma a kistérségben, 2005-ben 3142 volt, ebből 1123 a társas és 2019 az egyéni vállalkozás. Az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 132, mely a régió átlagánál magasabb. A jövedelmi viszonyok a régió átlagával azonosak, az egy főre jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem 587 ezer Ft.

A kistérségben a mezőgazdasági, valamint ipari, építőipari vállalkozások aránya a régió átlagánál kisebb, az idegenforgalommal és vendéglátással foglalkozóké viszont a térség üdülőterületi jellege miatt több annál. A kistérségben, 2005-ben 30 külföldi érdekeltségű vállalkozás működött, közel 8 milliárd Ft saját tőkével, melynek 77%-a külföldi részesedés.

➤ Idegenforgalom

Turizmus

Földrajzi helyzetéből adódóan a fő fejlődési iránya a kistérségnek a turisztika és arra épülő szolgáltatás. Köszönhető ez egyrészt kedvező fekvésének, jó megközelíthetőségének, másrészt annak, hogy a Velencei-tó Magyarország második legnagyobb természetes állóvize. A tó jelenlegi kiépítettségében elsősorban vízparti üdülésre, kempingezésre, vízi sportokra, horgászatra, szerényebb színvonalon termálturizmusra, természetjárásra, kerékpáros turizmusra, lovaglásra, vadászatra alkalmas.

A kistérségben, 2005-ben 350 kiskereskedelmi üzlet és 353 vendéglátóhely működött, az ezer lakosra jutó üzletek száma 15. A kereskedelmi szálláshelyek 5377 férőhely vendégek 107 ezer vendégéjszakát tölthettek 2, 8 éjszaka átlagos tartózkodási idővel. Az ezer lakosra jutó férőhelyek száma 227, 8 a régió átlagának négy és félszerese. A térségben 3251 magánszálláshely is áll a vendégek rendelkezésére, ezer lakosra jutó 137, 7, a régió átlag több mint háromszorosa.

Hiányoznak a minőségi turisztikai szolgáltató helyek, és a magasabb kategóriás szállásférőhelyek, a tó partfalai, a kiépített strandok elavultak.

A Gárdonyi kistérség jelentős műemlékkel, nevezetességgel rendelkezik: Gárdonyi –Agárdon található Gárdonyi Géza emlékhely, a Kápolnásnyéken található Vörösmarty Mihály emlékház. Nadapon lévő színterületi ősjegy, a Vörösmarty Mihály keresztelő temploma, a költő mellszobra, Milleneumi park. Kedvelt kirándulóhely a Velencei-hegység. A pákozdi csata emlékére emelt Szabadságharc-obelisztk, múzeum, arborétum, Don-kanyar kápolna sokak által látogatott. A Pázmádon található vízimalom, szőlőfeldolgozó, kvarcsziklák, a Hármaskereszt sok kirándulót vonz. Sukoró nevezetessége, a 1848. szeptember 28-i pákozdi csatát megelőző haditanács színhelye, a református templom, jellegzetes nevezetessége a településnek a Néprajzi ház, Ingókövek, arborétum. Zichyújfalu egyik jelentős épülete a 19. században épült kastély.

A minőségi turizmus és a modell értékű rekreációs és egészségturizmus alapfeltételei adottak. A térség hatalmas hévíz bázissal rendelkezik, amely gyógyvízzé van minősítve. Itt található az Agárdi Termál-Gyógyfürdő és a tavalyi évben átadott Velence Resort&Spa.

Egészségügy

A kistérség egészségügyi ellátását 15 háziorvos, házi gyermekorvos és fogorvos biztosítja, az egy orvosra jutó lakosok száma 1588.

A kistérség egészségügyi ellátottsága jelentősen javult mivel, 2006-ban átadásra került a kistérségi központtal közös területen, a kistérségi mentőállomás.

Jelenleg a kistérségi járóbeteg ellátó központ nyertes pályázatának megvalósítása zajlik.

Iskolák

A kistérségben összesen 10 általános iskola és 3 középiskolai feladat ellátási hely található.

Többcélú társulás feladat vállalásai

A Velencei-tó környéki kistérségbe tartozó Önkormányzatok 2005. május 10-i hatállyal létrehozzák a Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulást, mely a Velencei-tó Környéki Kistérségi Fejlesztési Tanács átalakulásával jön létre s a területfejlesztési feladatok megvalósítása területén jogfolytonos tevékenységet folytat.

(Vereb 2008. óta tagja a Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulásnak.)

Társulás feladatai, céljai

- területfejlesztés,
- egészségügyi- és szociális ellátás,
- gyermek- és ifjúságvédelem,
- alapfokú oktatás-nevelés,
- közművelődés,
- szolgáltatás-szervezési feladatok, kistérségi ügyintézés korszerűsítése,
- természet- és környezetvédelem,
- közlekedés,
- vízgazdálkodás,
- településüzemeltetési feladatok,
- katasztrófavédelmi polgári védelmi és tűzvédelmi feladatok,
- közrendi és közbiztonsági feladatok,
- pénzügyi-gazdasági ellenőrzési feladatok,
- idegenforgalom, turizmus.
-

A közösen fenntartott és fenntartandó önkormányzati közszolgáltatásokat ellátó intézmények

Velencei-tó Környéki Egységes Pedagógiai Szakszolgálat

Működési területe: a kistérség teljes közigazgatási területe

Gárdonyi Kistérségi Iroda

Működési területe: a kistérség teljes közigazgatási területe

Chernel István Általános Iskola és Gimnázium és Kollégium működési területe:

Gárdony Város Önkormányzata, Zichyújfalu Község Önkormányzata közigazgatási területe.

Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Működési területe: Kápolnásnyék Község Önkormányzata, Pázmánd Község Önkormányzata és Vereb Község Önkormányzata közigazgatási területe.

Nemeskócsag Általános Iskola

Működési területe: Pákozd Község Önkormányzata, Sukoró Község Önkormányzata közigazgatási területe.

Mikrotársulások:

1. **Gánt** – Zámoly - Sukoró Közoktatási Intézményi Társulás
2. **Pákozd** – Sukoró – Pázmánd óvodatársulás
3. **Pákozd** – Pázmánd közművelődési intézményi társulás
4. **Velence** – Nadap óvodatársulás

5. **Gárdony** – Kápolnásnyék – Vereb - Zichyújfalu óvodatársulás
6. **Velence** gesztorságával működő Kápolnásnyék – Pákozdi – Pázmánd – Sukoró – Zichyújfalu - Lovasberény - Vereb Humán Családsegítő és Gyermekegészségügyi Szolgálat keretén belül - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás céljából alakult, intézményi társulás.

Kistérség fejlesztési prioritásai

Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás: Part és mederszabályozási feladatok, hajó- és csónakkikötők kiépítése

Gárdony: Napsugár-part kiépítése

Dinnyési hagyományörző és kulturális központ kialakítása

Kápolnásnyék: Általános-, Közép - és Művészeti Iskola épületének felújítása

Nadap: Óvodabővítés

Pákozdi: Integrált oktatási központ létrehozása

Pázmánd: Községi komplexum létrehozása az óvoda épületének felújításával és átalakításával

Sukoró: Történelmi emlékhely kialakítása

Velence: Zöldligeti Általános Iskola felújítása és rekonstrukciója

Velencei-tó Kapuja

Vereb: Szennyvízelvezetéssel együtt utak felújítása

Zichyújfalu: Belterületi utak felújítása

Gárdonyi kistérség elkészült programjai

Dokumentum	Elkészítésének dátuma	Társulási határozat
Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás Középtávú Fejlesztési Programja	2006	Elfogadva
Gárdonyi KSH Kistérség Agrárstruktúra és Vidékfejlesztési Stratégiai Programja	2004	Elfogadva
Közoktatási Intézkedési Terv 2005-2006	2006	Elfogadva
Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás Bűnmegelőzési Konceptiója	2006	Elfogadva
Velencei - tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Intézkedési Terv	2006	Még nincs elfogadva
Velencei-tó Környéki Többcélú Kistérségi Társulás Turisztikai Konceptiója és Programja		Még nincs elfogadva
Közművelődési Intézkedési Terv		Még nincs elfogadva

Az alábbi fejlesztési dokumentumok készülnek jelenleg:

Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv

A kistérség valamennyi településének van településrendezési terve, Zichyújfalunak azonban még nincs elfogadva.

(dr. Pálmáiné Folmeg Zsuzsanna kistérségi koordinátor munkája alapján)

A kultúra és közművelődés szerepe a kistérségben

Minden demokratikus társadalmi berendezkedést elősegítő jogalkotás középpontjában a társadalmat alkotó ember áll. Figyelembe véve a kistérség besorolásával kialakult fogalomrendszert, először konkretizáljuk azokat a dimenziókat, kulturális léptékeket, melyek az egyes embert az egyetemességhez és lokalitáshoz kapcsolják.

Az **európai kultúra** az a legtágabb keret, mely Magyarország és az itt élők döntő többsége számára az egyetemes létezéshez kötődést meghatározza. Az európai kultúra a világ más nagy kultúráihoz hasonlóan definiálható, történelme során jellemző sajátosságokkal bír, ezek biztosítják helyét a mai világban.

A **nemzeti kultúrák** és az egyén kapcsolatrendszerében olyan konkrét viszonyok erősödnek föl, mint a gazdasági, politikai és érzelmi kötődések. E vonatkozások jórészt intézményes szocializáció során alkotnak személyiségjegyeket, ennek megfelelően eltérő intenzitással. Nyilván a nemzeti szimbólumok, példák, minták és vonzalmak összességében részben összegyűjtik az adott történelme során felhalmozott produktumokat, örökséget, másfelől viszont tagolják az európai kultúra komplexumát, megkönnyítve ezzel az egyén számára létezésének otthonossá tételét.

A **megyei-regionális kultúrák** elemzése és hatásmechanizmusának kimutatása jóval bonyolultabb. Az e kultúrákhoz való tartozás alapvetően bürokratikus jellegű.

A **kistérség kultúrája** az összes kultúraszint közül a legérzékenyebb, éppen ezért érzékelése nem nyilvánvaló, érzékeltetése pedig nem is egyszerű feladat.

A kistérségi kultúra egy olyan sajátos örökség-együttes, mely létében és hatásában túlnő egy település határán. A hozzávaló kötődés változatos szimbólumokban reprezentálódik, emblematikusságát több település (közösség) lakója is elfogadja, éltetésében, fejlesztésében kimutatható a települések együttműködése. A kistérségi kultúrához való egyéni kötődés leginkább mentális jellegű, s a korábbiaktól eltérően teljesen önkéntes, a másodlagos szocializációs szektorokban elsajátított. Idetartoznak mindazon történetek, mesék, családi kapcsolatok, melyek a kistérség kulturális hálójának sűrűségét meghatározzák.

Kistérségi közművelődés minden olyan szakmai cselekvés, mely a kapcsolatok generálásában (sajátos eszközeivel) elősegíti ezeknek az együttműködéseknek a sokszínűségét, összességében a kistérség önazonosságának gazdagodását, erősödését szolgálja.

A **helyi** társadalom **kultúrája** az egyén számára létszerűen adott. Az „ott élt idő” meghatározóan fontos a helyi kultúrához kötődésben. A helyi kultúra egyik legvonzóbb sajátossága, hogy az egyén által talán a legátfogóbban formálható, közvetlensége, elevensége okán. Ne feledjük ez mennyire fontos, kiemelt a kistérség településeken.

A kistérségek identitásával összefüggő kulturális-közművelődési sajátosságok

Hívószó

Annak a „szignálnak” az érzékelése, melynek elhangzása után a kívülállónak mintegy „beugrik” az adott térség, az ott élők pedig általában büszkén vállalják azt.

Emblematikusság

A „közös nevező” kifejezője, mely mintegy mentális, szimbolikus és érzelmi sűrítménye a kistérségnek. Ez lehet néprajzi, munkamegosztási-termelési, történelmi, termékek által hordozott embléma.

A kistérséget összefűző azonosság bemutatása:

- Gazdasági-infrastrukturális
- Földrajzi egység
- Társadalmi, nemzeti-etnikai, etnográfiai
- Érzelmi, szimbolikus
- Művelődéstörténeti, irodalmi, zenei, művészeti és népi hagyományok
- Közigazgatási
- Intézményes kezdeményezés

Ezek alkotják a rendszer gerincét. Külön érdekesség lesz, hogy vajon a kistérség összetartozásában mely alkotóelem lesz domináns, kimutatható és elenyésző.

A kistérséget reprezentáló dokumentumok összegyűjtése

Az un. hivatalos anyagokon túl nagyon fontos a különböző kiadványok feldolgozása is.

A kistérségi „közös nevező” hatásának érzékelése az adott településen

Oda-vissza érzékelhető hatás. Értékelni kell a kistérségi összetartozás minőségét a vizsgált településen, valamint a kulturális azonosság katalizátor szerepének a megnyilvánulásait, vagy hiányosságát (tudnak egymásról, számon tartják a kistérségben történeteket). Visszahat-e a kistérségi azonosság a település mindennapjaira.

A kistérség kulturális identitásán alapuló, arra felfűzhető programok, események, funkciók

Itt bőséggel lehet felsorolni a legkülönbözőbb műfajú programokat, melyek éppúgy érintik a térség idegenforgalmát, mint közművelődési, sport és egyéb jellemzőit. A felsorolás az összegyűjtött tapasztalatok alapján tipizálható lesz, akár mint a későbbi kistérségi közművelődési szakfeladatot ellátó személy, intézmény törvényben kodifikálható feladata, vagy mint a kistérségi szerepkörben ellátandó tevékenységek köre, a korábban kidolgozott stratégiai modell általános keretének konkrét tartalma.

A közművelődési tevékenységek és szolgáltatások közül az alábbi területek kistérségi ellátása indokolt és lehetséges:

- Szakmai információs rendszer és adatbázis összeállítása, működtetése
- A munkaerő piaci helyzetet javító felnőttképzések, programok indítása a közművelődési intézmények rendszerszerű bevonásával
- A kistérség hátrányos helyzetét javító pályázatokhoz, programokhoz való csatlakozás

(esélyegyenlőtlenség csökkentése, kulturális turizmus, kulturális utak kialakítása, fejlesztése)

- A kistérségben hagyományos vagy hagyományt teremtő programok szervezése
- Szakemberek kistépüléseken történő közös alkalmazása
- Szakmai napok, továbbképzések szervezése
- A kistérségi szolgáltatásokat elősegítő infrastruktúra kialakítása (pl. hordozható színpad, közlekedési eszköz, számítógépes hálózat)
- közösségfejlesztő programok megvalósítása

A helyben lakók igénye, kreativitása, ötletgazdagsága árnyalhatja ezt a listát.

A legfontosabb követelmények rendszere a kistérségi kulturális stratégiai tervezésben:

- a rendszer-szemlélet: PCM - módszertan érvényesülése

(**PCM kultúra:** A hivatalos Európai Unió értékvilág egy új típusú kultúrát /„harmadik

kultúra”/representál, amit legjobban az elmúlt évtizedekben Amerikában és Nyugat-Európában megerősödő területfejlesztési és **projekt-ciklus menedzsment** szimbolizál szaknyelvvel, módszertanával, szakmai elkülönüléseivel. Ezt a formációt továbbiakban

menedzser kultúrának nevezzük, a legáltalánosabban elterjedt tervezési módszerét kifejező

mozaikszavának jelzésével (PCM). A menedzser kultúra vezéreszméje a fejlesztés.

- az elmélyült helyzetelemzés,
- a beavatkozások szakszerű megfogalmazása,
- a pontosan ellenőrizhető indikátorok rögzítése,
- az eredmények és a hatások bemutatása,
- a várható gazdasági következmények, munkahelyteremtés számszerű kimutatása.

A rendszerbe foglalt stratégiai követelmények gyakorlatilag rokoníthatók az uniós pályázati kiírásokban egzakt módon megfogalmazott elvárásokkal.

A hagyományos (magyarországi, kelet-európai) kulturális-tudományos életet, művelődési tevékenységeket meghatározó mentalitás kifejezője, melyet az e területeken dolgozó értelmiségiek és működési viszonyok hordoznak. Ezt a formációt az európai történelmi örökség okán értelmiségi kultúrának nevezzük, és a három terület kezdőbetűinek kiemelésével jelöljük (KTM).

A Gárdonyi Kistérségről

2006-ban összegző jelentést készített **Paulikné Ács Magdolna szakfelügyelő**. A közművelődési, a közgyűteményi részletes helyzetelemző munkáról van szó. (Az anyag a VKTKT-nál megtalálható.) Az egyik észrevétel: „A kistérség településeinek közművelődési feladatellátása egyenetlen: egy településen nincs közművelődési intézmény, a települések felében van intézmény, de nem foglalkoztatnak közművelődési szakembert.” Ezzel az állításával nem fejezte be a teljes áttekintést. A működő művelődési házakban szakemberek dolgoznak.

Az anyagban javasolja a funkcionális közművelődési társulás létrehozását. A pákozdi szakfelügyelői vizsgálat (2004.) is hasonló jövőképet gondol. Pék Lajos: „Pákozdi község közművelődési feladatellátása megfelel a törvényben meghatározott feltételeknek. A Kossuth Lajos Művelődési Házban kiváló a szakmai munka, alkalmas kistérségi központi feladatok ellátására.”

Jövőkép:

Ismerve a települések közművelődési, közgyűjteményi helyzetét hasznos, mindenki számára jól működtethető lenne több szempontból is egy-egy közművelődési és közgyűjteményi központ kialakítása.

1. **Közművelődési:** Egy vagy kettő helyszínnel. Ha ez utóbbi, akkor az Északi és a Déli oldalán a Velencei-tónak. Nagyon jól működtethető lenne a falusi hagyományok erőteljesebb újjá-teremtése. Létrejönne vele pl. a **szekérturizmus**, ami igazából igény esetén minden évszakban működne. Ez utóbbi a strand-településeken is - újszerűségével – sokat segíthetne a kulturális turizmus fellendítésében.
2. **Ne feledjük, a kistérségben nagyon sok közkinccs van a kultúra területéről.** A kerekasztal tagjai elkezdtek a gyűjtést.
3. **Meg kell találni minden településnek azt az egyetlen kiemelkedő jellemzőjét**, ami csak rá érvényes. (Pl: Zichyújfalu – vasút. Nagyon sok mindent lehet erre építeni egy kulturális program segítségével.)
4. **Nincs program.** A Közkinccs Kerekasztal már többször javasolta a következőket:
 - ∞ Kistérségi nagyrendezvény vándoroltatása (Pázmándi szüreti mulatság).
 - ∞ A települések egy-egy nagyrendezvényéből kiemelni egyet, amit a kistérségben ugyanakkor megvalósítanak mindenhol. (Meseünnep a Pákozdi Napokon).Már 9 település van. Ha sikerül megvalósítani, akkor havonta egy-egy rendezvénnyel kilenc hónapban már lesz egy-egy program. Ha partnerek lesznek a települések, akkor rövid időn belül megoldható lehet.
5. **Programok egyeztetése:** A helyi és a kistérségbe látogató turisták miatt is nagyon fontos az összehangolt szervezés. A kiadványok időbeni megjelentetésének is egyik feltétele.
6. **A kortárs kultúra** elemeiben megtalálni azt, ami őrzi a jelent és a jövőbe is lát.
7. **Nagyjaink** – kistérségünk híres szülőtteinek hatékony marketingje és nagy-rendvényei
8. **Közgyűjteményi:** A kistelepülések könyvtári nyitvatartásai, a költségvetések nagyon sok mindentől elzárják az intézményeket. Nagyon fontos lenne egy központi könyvtár létrehozása, amellyel a „kicsik” is több lehetőséghez jutnak. Egyből nyitottabb lesz több pályázat, amelyekre eddig az azokban szereplő feltételrendszer miatt nem tudtak még tervezni, gondolni sem.

9. **Múzeumi:** A meglévők mellett keresni kell a kistérségre felhívó kiállítási anyagok rendszerezését, a **tájházakkal** együttműködve.

Kistérségi közművelődés

(Gábor Klára: „Komárom kistérségében a közművelődési feladatellátás megújítása, a helyi közművelődés fejlesztése kistérségi és regionális célok figyelembe vételével” munkája, továbbképzések és személyes beszélgetések összegzésével)

1. Projekt címe: **Közös parton**
2. Cél: A Velencei-tó környéki településekben a közművelődési feladatellátás megújítása, a helyi közművelődés fejlesztése a kistérségi és regionális célok figyelembe vételével, a kulturális élet szereplőinek együttműködésével, egymással partneri viszonyt kialakítva, növelve a településeken élők életminőségét.
3. Célcsoport: A gárdonyi kistérségben élő lakosok minden korosztálya.
4. Megvalósítás területe: A gárdonyi kistérség települései.
5. Helyzetelemzés: A kistérségben a közművelődésre vonatkozó kistérségi megállapodás nincs.
6. Program, tartalom: Nagyon fontos, hogy a helyzetre való tekintettel legyen egy olyan intézmény, amely felvállalja a közművelődési feladatellátást. Az ehhez kapcsolódó cselekvési tervjavaslat:
7. Partnerkeresés I.: Kapcsolatfelvétel a kistérség „közművelődési tereinek” vezetőivel, felelőseivel
8. Partnerkeresés II.: Tájékozódás a település aktív szereplőiről (egyesületek, intézmények, cégek, magánemberek)
9. Partnerkeresés III.: A közvetlen döntéshozók bevonása.
Kapcsolatfelvétel az önkormányzatokkal.
10. Az első műhely összehívása az eddig kialakult partnerek részvételével, melynek feladata a statisztikai adatok gyűjtése, a települések közművelődési helyzetének kölcsönös megismerése, az igények feltárását segítő közreműködők keresése.
11. Partnerkeresés IV.: Magasabb szintű döntéshozók bevonása. Kapcsolatfelvétel a Regionális Fejlesztési Tanáccsal, az országos és regionális szinten közművelődési feladatokkal megbízott szervezettel.
12. Statisztikai adatok és a települési beszámolók elemzése
13. Igény és helyi forrás feltárás a településeken lehetőleg közösségfejlesztők bevonásával
14. Az elemzések és igényfeltárás eredményének ismertetése a műhely – IV. partnerkereső körben – kibővült tagságával, célok és tevékenységek meghatározása segítségükkel.
15. A kistérség hosszú- és rövidtávú terveinek megfogalmazása, a kistérségi és regionális célokkal összehangoltan
16. A külső forrásigény meghatározása, biztosíthatóságának felmérése.
17. A műhelytalálkozók gyakoriságának meghatározása a folyamatosság, fenntarthatóság érdekében.
18. Szerződéskötések a kialakult feladatok megvalósítására.

A kialakuló kistérségi központ(ok) feladatai:

A kistérségi feladatokat ellátó kistérségi központok feladatai lehetnek a térség településeivel egyenrangú félként kölcsönös előnyök alapján, az alábbiak lehetnének:

- Pályázatfigyelés helyi és kistérségi szinten
- Közösségfejlesztés, igényfelmérés
- Közös kistérségi rendezvények
- Időpont és programkoordináció
- Képzésszervezés
- Szakmai segítség a szakember nélküli településeken
- Kistérségi kulturális turizmus fejlesztése
- Kistérségi és helyi pályázatok civil kontrolljának koordinálása
- Eszközbeszerzési pályázatok összehangolása a kistérségen belül, csere- ill. kölcsönzési lehetőségek

Munkaterv táblázat, ütemterv

Tevékenységek	Időbeosztás 12 hónapra	Partner
1. Partnerkeresés I.		Közművelődési intézményben dolgozó szakemberek
2. Partnerkeresés II.		Civilek, kulturális vállalkozók is
3. Partnerkeresés III.		Önkormányzatok
4. Első műhely		Az eddigi partnerek képviselői
5. Partnerkeresés IV.		Régiós és kistérségi Döntéshozók
6. Helyzetelemzés		A műhely ebben szerepet vállaló tagjai
7. Igény és helyi forrás feltárás		Közösségfejlesztők
8. Célok és tevékenységek meghatározása		A IV. partnerkereső után kibővült műhely
9. Hosszú és rövid távú tervek megfogalmazása		A IV. partnerkereső után kibővült műhely
10. Külső forrás feltárás		A IV. partnerkereső után kibővült műhely
11. Folyamatosság biztosítása		A IV. partnerkereső után kibővült műhely
12. Szerződéskötések		Önkormányzatok

Alkalmazott módszerek:

- partnerkeresés személyes kapcsolatfelvétellel
- műhelymunka ötletrohammal és SWOT analízissel
- problémák, hiányok felmérése közösségfejlesztő módszerekkel
- probléma hierarchia, ok, okozat, cél, eszköz, feladat meghatározása a műhelymunka során

Kimenet, mérhető eredmény, (indikátorok):

- Több sikeres helyi pályázat

- Több helyi rendezvény
- Helyi közösségek száma nő
- Régebbi közösségek felélednek
- Korszerű, helyi igényekre épülő képzések indulnak be
- Közös rendezvények száma nő
- Közös célok szerinti sikeres kistérségi pályázatok
- Közös eszközpark
- Közös adatbázis humán erőforrásainkról
- Idegenforgalmi vonzerő, látogatottság növekedése

Partnerek:

- A kistérség településeinek önkormányzatai, közművelődési intézményei, ahol nincs intézmény, ott az iskola képviselője, kulturális célú civil szervezetei, kulturális vállalkozások, szponzorok
- Kistérségi, megyei régiós szinteken dolgozó kulturális szakemberek és intézmények, önkormányzatok és területfejlesztési tanácsok.
- A közkultúra egyéb szereplői, a múzeumok, levéltárak és könyvtárak szakemberei.
- Közösségfejlesztők

Lehetséges forrástípusok megnevezése:

- Új OKM pályázati források a kistérségi stratégiák készítéséhez és a feladat ellátáshoz
- Bizonyos feltételeknek való megfelelés esetén állami fejkvóta a kistérségeknek (mint lehetséges és szükséges új forrás)
- Helyi önkormányzatok rendszeresen vagy alkalmasszerűen (pénz, földterület, ingatlan)
- Helyi kulturális szereplők hozzájárulása (civiliek, egyéb nem közművelődési intézmények, kulturális vállalkozók)
- Kistérségi Fejlesztési Tanács pályázatai
- Kistérségi társulás, melynek célja a közkultúra fejlesztése
- Amíg ez nincs, addig a feladatellátásra kötött szerződés a településekkel
- Regionális pályázatok (Regionális Fejlesztési Tanács, NCA, NKA)
- Országos pályázatok (NKA, NCA, stb.)
- EU-s pályázatok (Minden pályázatra figyelve, hogyan lehet elbújtatni benne a közkultúrát!) (HEFOP 4.2, ROP, Leader +, Phare Access, AVOP, GVOP)
- Munkaügyi központ (munkabér támogatás)
- Saját bevételek (Pl. adatfelvitelért)
- Önkéntes munka
- Turizmus forrásai (kulturális turizmus, gasztronómia)
- Elszármazottak, a településhez kötődők adományai, kapcsolataik kihasználása
- Helyi vállalkozók, szponzorok
- A lakosság, a célcsoport felajánlásai

A program mennyiben felel meg az alábbi szempontoknak?

- Esélyegyenlőség biztosítása (pl. nők, sérültek, kisebbségi csoportok esetében)
- Élethosszig tartó tanulás
- Környezeti fenntarthatóság

A partnerkeresésre épülő program második szintjében a civilekkel való kapcsolatfelvételnél, fontos szerepe van a nők, sérültek, kisebbségek, környezetvédők, idősebb korosztály szervezetivel való kapcsolatfelvételnek. Igények figyelembevételére a rövid, közép és hosszú távú terv kidolgozásakor a velük való kapcsolattartásra, folyamatos részvételükre a kistérségi közművelődési feladatellátásban feltétlenül szükség van. Rajtuk keresztül – és azokkal az egyéb szervezetekkel, intézményekkel, amelyeknek célcsoportját valamely szempontból hátrányos helyzetűek alkotják – minél több embert el kell érni. A közösségfejlesztő folyamatok révén várhatóan a környezet kultúrájával kapcsolatban is merülnek fel igények meglévő értékek védelmére, a környezet igényes alakítására. A célcsoportok korosztályonkénti bevonásában fontos, hogy a kulturális szolgáltatásokat kevésbé igénybe vevők is be legyenek vonva, biztosítva az élethosszig tartó tanulás lehetőségét.

Illeszkedés:

Cél, hogy találkozzanak a helyi igények a kistérségi és régiós elképzelésekkel, ezért kell a döntéshozók bevonása ezekről a szintekről is. Ők is közvetlen ismereteket kapnak a településekről, illetve, hogy a településeken dolgozók is megismerjék a tágabb összefüggéseket, terveket, lehetőségeket.

Európai vonatkozások:

Az európai szintű pályázatok új lehetőségeket nyújtnak: a települések testvérvárosi és a megye testvérmegyei kapcsolatainak felhasználásával új tartalmú európai szintű programok megvalósítása, Kultúra 2000, és a testvérvárosi kapcsolatok ápolására kiírt pályázat keretén belül. Az ifjúság részvételének szorgalmazása külföldi tanulmányutakra, külföldi önkéntes munkára. Az élethosszig tartó tanúláshoz forráskeresés a felnőttképzés európai dimenziójának kialakítását célzó pályázatokkal.

SWOT (helyzetelemzés, szükségletfelmérés):

<p style="text-align: center;">Erősségek (belső)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meglévő infrastruktúrája • A meglévő szakemberek bevonhatósága a kistérségi munkába • Az idősebb kollégák tapasztalatai, a fiatalok friss ötletei, lendülete • Pályázatíró, forrásteremtő készség 	<p style="text-align: center;">Gyengeségek (belső)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az intézmények épületei nem igazán felelnek meg a korszerű feladatellátás feltételeinek • Az intézmények funkcióinak széttagoltsága, mely nehezíti a kommunikációt • Kevés a létszám a megnövekvő feladatokhoz
<p style="text-align: center;">Lehetőségek (külső)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Élő partnerkapcsolatok • Elérhető források növekedése • Kialakulóban lévő kistérségi identitástudat • A közművelődési tevékenység ismertségének, elismertségének erősödése • Meglévő kistérségi közösségi terek • Meglévő kistérségi humán erőforrások 	<p style="text-align: center;">Veszélyek (külső)</p> <ul style="list-style-type: none"> • A települések önkormányzatai nem ismerik fel közös érdekeiket, és nem támogatják a kistérségi feladatellátás megújulását • Forráshiány • Megvan a veszélye annak, hogy a kistérségi igények, stratégiák nem készülnek el időben ahhoz, hogy figyelembe lehessen venni őket a regionális és nemzeti kulturális stratégiák elkészítésében.

1. A tervezésre, rövid és hosszabb távon egyaránt szükség van. Fontos, hogy olyan helyi, kistérségi, megyei és regionális kulturális tervek épüljenek be a tervezési szintek fejlesztési stratégiáiba, amelyek keretet és lehetőséget adnak a hazai és Európai Unió pályázatokon való részvételre.
 1. Arra kell törekedni, hogy a közkultúra eredményei és fejlesztési igényei ismertek és elismertek legyenek, részeivé váljanak annak a fejlődési folyamatnak amellyel el lehet érni azt, hogy mindenki élni tudjon a lehető legjobban és a legkisebb településen is azzal a lehetőséggel amelyet a kulturális értékek megőrzése, létrehozása és megismerése jelent.
 2. El kell érni, hogy a helyi területfejlesztési tervek tartalmazzák, milyen kulturális szolgáltatásokhoz jutnak az ott élők, és hogy ez a település élhetőségének fontos alkotóeleme. Olyan pályázatokra lenne szükség, amelyek a közösségfejlesztő vagy más módszerekkel történő igényfelméréshez és az azokon alapuló tervek kidolgozásának, majd a feladatok elvégzéséhez biztosítanak forrást.

Napjaink:

A projekt nagyon sok részéhez már vannak anyagaink, szerencsére már rendszerbe is szedve. A konkrétabb elképzeléseket, megoldási javaslatokat nagyban elősegítenék a területekre jellemző települési statisztikák. Igazából ezzel a közgyűjteményi ágazat rendelkezik csak átfogóan, használhatóan a kistérségben.

Amennyiben e tervezetet bővítésre érdemesnek találják, úgy a Közkincs Kerekasztal Tagjainak biztos háttértámaszával megoldom. A Kerekasztal jó példa arra, hogy a kistérségben eddig egymásról nem igen tudó emberek a közös célért tudnak együtt dolgozni. Jó hangulatban, emberséggel, ahogy Kodály Zoltántól is olvastuk.

Pákozd, 2007. december 2.

Kissné Vörösmarty Mária
Közkincs Kerekasztal Vezető
műv. ház igazgató Pákozd